

Smilje

Tijekom cijelog vegetacijskog razdoblja smilje je izloženo napadu štetnika. Pri proizvodnji sadnica najčešće se javljaju šampinjonska mušica (Sciaridae), podgrizajuće sovice (*Agrotis* sp.) i gusjenice moljaca. Isti se štetnici mogu naći i na sadnicama posadenim u polju. Osim navedenih štetnika smilje napadaju lisne uši (Aphididae), štitaste uši (Coccidae), kalifornijski trips (*Frankliniella occidentalis*), lisni mineri (*Liriomyza* spp.) te gusjenice iz porodice Nymphalidae.

Na osnovi dvogodišnjih istraživanja štetne entomofaune smilja kod nas, može se zaključiti sljedeće:

- ▶ Tijekom istraživanja ustanovljeno je devet štetnika smilja koji sistematski pripadaju u pet redova.
- ▶ Među štetnicima smilja najveći značaj ima vrsta stričkov šarenjak (*Vanessa cardui*) koji radi intenzivne štete 3. kategorije štetnosti.
- ▶ Znatne štete (2. druga kategorija intenziteta štetnosti) na pojedinim lokalitetima ustanovljene su i od vrsta srebrni listojed (*Phyllobius argentatus*) i sovice (*Agrotis rumicis*).

Prema Matošević, 2004. **kategorije štetnosti** određene su prema važnosti štetnika za biljke u plantažnom uzgoju u vrijeme istraživanja:

- ▶ **1 – slabi intenzitet štete** (do 30 %): štetnik je prisutan, ali biljci ne nanosi znatnije štete niti je znatno fiziološki oslabljuje
- ▶ **2 – srednji intenzitet štete** (do 60 %): štetnik može uništiti i do 50 % lisne mase, kategorija umjerenog štetnika, znatno fiziološko oštećenje biljke
- ▶ **3 – jak intenzitet štete**, štetnik može izazvati potpunu defolijaciju biljke, jako fiziološki oslabljuje biljku i može uzrokovati njeno ugibanje, izraziti štetnik

Izvor:

Ostojić, I., Zovko, M., Petrović, D. Bošnjak, L (2018). *Štetnici smilja (Helichrysum italicum (Roth) G. Don.] u plantažnom uzgoju na području Hercegovine*. Fragmenta phytomedica 32 (1): 21-30, Zagreb.

Za suzbijanje navedenih štetnika preporučujemo:

Faza tretiranja	Proizvod	Doza	Namjena
Tretiranje presadnica prije sadnje	BN Fusver eco	10 %-tna otopina	Potapanjem presadnica: trulež korijena (<i>Sclerotinia</i>)
Početak travnja – sredina travnja	Belthirul	1,0 kg/ha	Insekticid: stričkov šarenjak
	Kaishi	1,5 l/ha	Aminokiseline: podizanje kondicije biljaka
	Zymex	2,0 l/ha	Bakterijski preparat: bolesti korijena
Sredina svibnja	Litoman Ultra	4,0 kg/ha	Insekticid: listojed, trips, lisne uši
	Kaishi	1,5 l/ha	Aminokiseline
	Belthirul	1,0 kg/ha	Gusjenice svih štetnika
Kroz vegetaciju, ovisno o potrebi i pojavi štetnika	FitoMil eco	2,0 l/ha folijarno	Bakterijske i gljivične bolesti
	Kaishi	1,5 l/ha	Aminokiseline: bolja kondicija biljaka
	FitoOrganomax	20,0 l/ha	Tijekom vegetacije u više obroka, NPK gnojivo 6-2-4
	Quilatam	2,0-3,0 l/ha	Lisne uši

Potpuno uništena biljka smilja od gusjenica stričkova šarenjaka (*V. cardui*) (foto: Ostojić, I.)

Znatna oštećenja lista od srebrnog listojeda (*Phyllobius argentatus*) (foto: Zovko, M.)

Smilje napadnuto lisnim ušima iz roda *Macrosiphoniella* (foto: Zovko, M.)

